

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419201022
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6419201022.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. A., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov - matky D. O., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom J. E. XXX/X, A. a otca F. H., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom B. I. XXX/XX, A., o zákaz styku otca s maloletým a o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24P/9/2019-31 z 26. marca 2019, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Žiar nad Hronom, ako súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštančný súd“, event. „súd prvej inštancie“, resp. „okresný súd“) uznesením zo dňa 26. 03. 2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal styk otca s maloletým F. A. do rozhodnutia vo veci samej.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v konaní o zákaz styku otca s maloletým dieťaťom (ďalej aj „maloletý“, resp. „maloleté dieťa“, event. „dieťa“) na návrh matky bol neodkladným opatrením zakázaný styk otca s maloletým do rozhodnutia vo veci samej. Dôvodom predmetného návrhu matky bola obava o život a zdravie maloletého, ktorému sa otec pod vplyvom alkoholu, vyhrážal zabitím počas času tráveného maloletým u neho dňa 16. 03. 2019. Po návštevách u otca si matka všimla nepokoj, strach, únavu a nevyspatie u maloletého.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 324, § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 361, § 367 ods. 1, 3 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 25 ods. 3, § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), Časti I., článok 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a konštatoval potrebu zákazu styku otca s maloletým neodkladným opatrením pre existenciu dôvodnej obavy o život, ako aj zdravie maloletého, pretože pri ďalšom realizovaní styku a opätovného požitia alkoholických nápojov zo strany otca je predpoklad zopakovania situácie zo dňa 16. 03. 2019. Mal za preukázané požívanie alkoholických nápojov otcom aj pred maloletým, ktorému sa dostatočne nevenuje a počas styku je maloletý vystavovaný značnej psychickej záťaži, hlavne vtedy, keď sa otec pod vplyvom alkoholu vulgárne vyjadruje na adresu matky maloletého (ďalej aj „matka“). Agresívne sklony otca v kombinácii s požitím alkoholických nápojov viedli k úteku maloletého od neho dňa 16. 03. 2019 z dôvodu vyhrážok otca, že ho zabije, pre ktoré sa maloletý bál o svoj život, zdravie a následne sa odmietal s ním stretávať.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Popieral tvrdenia matky o konflikte zo dňa 16. 03. 2019, pretože maloletý sa na neho urazil, keď mu

vyčítal jeho správanie, neodišiel preto od neho zo strachu. Tvrdenia o požívaní alkoholických nápojov matky sa nezakladajú na pravde, pretože ich neužíva v neprimeranej miere, maloletému sa venuje a nie je pravdou, že sa ho maloletý bojí. Skutok dňa 16. 03. 2019 sa odohral úplne inak, ako uvádzala matka, s ktorým mal v uvedený deň rozhovor o dodržiavaní pravidiel správania a klamaní, na čo reagoval maloletý odmietavo.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozhodnutie prvoinštančného súdu ako vecne správne potvrdiť. Tvrdenia otca v odvolaní označila za nepravdivé, maloletému verí, že s otcom nechce udržiavať kontakt. Poukázala na vyhrážanie sa zabitím zo strany otca pred očami maloletého. Navyše bol otec bol vo väzbe za nebezpečné vyhrážanie a prenasledovanie jej osoby, napadol ju aj na Veľkú noc pred maloletým. Konštatovala, že otec nedbá na výchovu maloletého, nestará sa o neho a neustále sa vulgárne pred ním vyjadruje na jej osobu.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozhodnutie prvoinštančného súdu ako vecne správne potvrdiť, pretože maloletý sa ocitol u otca v situácii, kedy bol ohrozený jeho najlepším záujmom, začal voči otcovi pociťovať strach, pretože sa mu vyhrážal zabitím. Z vyjadrenia maloletého vyplýva požívanie alkoholických nápojov otcom, od ktorého nevie, čo očakávať, bojí sa ho a nechce sa s ním rozprávať. Spisovú dokumentáciu maloletého vedie od roku 2016, v ktorom období matka riešila agresívne správanie otca, ktorý bol dvakrát vo výkone trestu odňatia slobody pre nebezpečné vyhrážanie a prenasledovanie matky, ktorú fyzicky napádal a vyhrážal sa jej. Pohovor vykonal nielen s rodičmi, ale aj s maloletým, ktorý je obsahom správy zo dňa 25. 03. 2019.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých strán sporu nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Súd pri nariadení neodkladného opatrenia sleduje predovšetkým záujem maloletého dieťaťa.

11. V zmysle čl. 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

12. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako „záujem zdravia dieťaťa“. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

13. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor“) je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

14. V čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

15. Podľa čl. 3 Dohovoru, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. CMP obsahuje vo svojej tretej časti iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia CSP o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava CSP, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje CMP. Pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom treba vždy brať do úvahy vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, ako je aj potrebné vychádzať z toho, že účelom styku je zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojom rodičom, aby dieťa, pokiaľ možno v minimálnej miere, pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. Obidvaja rodičia by mali prispieť k vytvoreniu priaznivých podmienok nevyhnutných pre zdravý fyzický a psychický vývoj maloletého dieťaťa, a to bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi.

17. S prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i odvolacie argumenty otca, vyjadrenie matky a kolízneho opatrovníka, bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ mal za dôvodné neodkladným opatrením zakázať styk otca s maloletým.

18. Odvolací súd mal osvedčené, že doterajšia úprava styku v zmysle rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 20P/26/2016-52 nie je v záujme maloletého z dôvodu potenciálnej ujmy na jeho fyzickom a duševnom zdraví. Správa kolízneho opatrovníka, ako aj obsah spisu preukazujú nepravdivé tvrdenia otca, jeho násilné správanie predovšetkým voči matke vyplýva z predchádzajúcich právoplatných odsúdení za trestný čin. Na pravde sa nezakladajú ani jeho tvrdenia o nepožívaní alkoholických nápojov, pričom odvolací súd poukazuje na samotné vyjadrenie otca pred kolíznym opatrovníkom, kedy potvrdil požitie alkoholických nápojov. Navyše otcom uvádzané tvrdenia o požívaní alkoholu matkou nemožno považovať sa vierohodné. Aj maloletý potvrdil, že otec požíva alkoholické nápoje v čase realizácie styku, ktoré správanie mu prekáža, a preto sa s ním nechce ďalej stretávať.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôvodom na zákaz styku môžu byť len skutočnosti na strane dieťaťa. Dôvodom zákazu styku rodiča s dieťaťom nie sú vzájomné konflikty rodičov a nespracovanie ukončenia partnerského vzťahu.

20. V konaní bolo preukázané závadné konanie otca voči maloletému, pretože svojim správaním ho ohrozoval. Je zrejmé, že maloletý sa za súčasnej situácie s otcom dobrovoľne nechce stretávať a nútený styk z jeho strany by vyvolal ešte väčšiu eskaláciu napätia, strachu a odmietania otca. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd nepovažoval otcove argumenty za opodstatnené. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o potrebe neodkladným opatrením zakázať styk otca s maloletým, sledujúc záujem dieťaťa.

21. Na záver odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade nariadeného neodkladného opatrenia nejde o konečné rozhodnutie vo veci a o návrhu matky na zákaz styku bude rozhodnuté rozsudkom vo veci samej, po dôkladnom dokazovaní, potrebnom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci samej, a to opäť tak, aby bol čo najlepšie chránený a zabezpečený záujem maloletého.

22. Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností, prihliadnuc na záujem maloletého dieťaťa, odvolaním napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu o nariadení neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).